

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня
крім неділь і руских свят
о год. 6-й пополудни.

Редакция, адміністрація і
експедиція «Руслана» під ч. 9
ул. Коперніка. — Експедиція
місцева в Агенції Ляндовского
в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереженє. —
Рекламації неопечатані вільні
від порта. — Оголошеня зви-
чайні приймають ся по ціні
10 кр. від стрічки, а у «Наді-
сланім» 20 кр. від стрічки. По-
даки і приватні донесеня по
15 кр. від стрічки.

Лож і клевета горою!

Послідня пригода в парламенті межі Іром а Грегоріом зображує докладно ті погані і низькі средства, якими послуговують ся поодинокі сторонництва німецькі в борбі політичній з собою. Обезцещенє, лож, клевета, інвективи, інсинуації, підозрівання — отсе оруже, котрим ті сторонництва воюють і взаємно побивають ся. Оруже се однакж не нове. Не проявляло ся оно вправді давнійше в самім парламенті, але поза парламентом, в борбі виборчій, в борбі — о мандати було оно на порядку деннім. Уживали сего оружа достоту органи праси жидівско-ліберальної проти ростучого в німецьких провінціях антисемітизму; уживали его відтак самі антисеміти, не виключаючи Люеґера, в борбі о мандати віденьські до парламенту і ради міської, уживають его нині найрадикальніші з радикальних, Шенереріяни, в борбі з всіма, хто не пише ся на їх програму іредентичну. Ціль має освятити средства — отсе знамя, під котрим поборюють ся Німці взаємно, отсе їх паролі, їх оклик боевий. Не можеш побороти противника свого правдою і аргументами, то ужий до сего ложі і клевети, а успіх буде. Обкинеш свого противника болотом, то заким він зможе з него обмитись, ти виграв справу. Audacter calumniare, се насущний хліб скрайних сторонництв німецьких.

Але чи лише німецьких? Питанє се насуває ся само від себе. А на жаль мусимо перевірити, що спосіб воювання ложю і клеветою, обезцещуванем і підозріваннями став хронічним злом і посеред других сторонництв, чи то політичних, чи суспільних, чи національних, не виключаючи і Славян. Так є. За доказами на сю сумну правду

не треба далеко шукати. Возьмім личність так поважну, заслужену і патріотичну, як Ріґер. Колись божиче Чехів, муж, з котрого особю вяже ся вся історія відродження і скріплення чеського народу. А чим став він в 1891 році в очах Молодочехів? Зрадником свого народу! В чім та зрада лежала? на те питанє не відповів доси позитивно ні Кайцль, ні Герольд, ні Греґр. Але в своїм часі, коли розходило ся о опозиційні мандати Молодочехів до парламенту австрійського, Ріґера окликано зрадником свого народу, того самого Ріґера, що політикою своєю в ері гр. Таффого Чехам придбав майже все то, чим они нині стоять. Одною рукою нині дано ему народний дар стотисячний, другою рукою завтра наклеювано его пятном простого зрадника. Нинішні Молодочехи соромлять ся мабуть сего подвигу, а в політиці ідуть дорогою — старого, досвідного Ріґера, дорогою зрадника...

В польськїм таборі не хочемо робити докладного рахунку в тім напрямі. Згадаємо лише, що одна частина праси давно наклеювала станьчиків краківських зрадниками ідеї польської, хоч они виключно придбали Полякам галицким не то найширші конституційні права, але і визначне становиско політичне в Австрії.

А що ж сказати про спосіб воювання радикальних а навіть опозиційних елементів на нашій Русі? Народовці були в очах радикалів давно вже елементом, запродалим капіталізови, не дбаючим про потреби селянства. Духовенство руске представлено яко народолупців. Пос. Романчук став по «новій ері» простим зрадником в очех Маркова, сего нашого домородного Шенереріяня. Пос. Барвіньский дбав лише про «сім пенсий». Пос. Вахнянин забажав стати шульратом. Пос. Телишевский мав свої інтереси нотаріальні на оці. Другі послі

дбали лише о аванси. А кілько то ложних вістий розпущано в світ, щоби лише послів руских понизити в прилюдній оцінці! Пос. Барвіньский скликавав збори виборців посредством жандармів, що ему відтак купували білети на шляхах залізничних, котрими він не їздив. Пос. Вахнянина ударено в лице перед парламентом віденьським. Селяни шукали его на весілю в Ульвівку, щоби привчити его, хоч в тім самім часі пос. Вахнянин промовляв в парламенті проти лихви. Ні одно віче не обійшло ся, щоби одного або другого посла не названо на внесенє якогось радикала або і опозиціоніста зрадником Руси і не виявлено ему поруги і обурення. На тім поли ложі і клевети вирівнали ми Німцям, а простактвом перестигли навіть Іра і Грегоріа. На тім поли ми уміємо малпувати всю ту сволоч радикальну. А публіка наша? Она бере звичайно все за добру монету, она шукає нині навіть за статями, наперченими інвективами; она тішить ся, що сему або тому «добре досаджено». Пригадаймо собі, що писано в нас в часі синоду провінціо-нального, що інсинуовано аранжерам унії берестейської, яким мокрим рядном накинуто ся на учасників вистави львівської або учасників віча католицького, що плетено про «Союз» католицький? А нині? Читайте «Дѣло». Там союз з Славянами зрада, там послі рускі підніжки правительства і офіцина «кола» польського. В послів руских нема ні програми, ні мисли політичної. Се манекіни, попихані в сю то в другу сторону... А тон тій оцінці надав у нас, хто? Руский Іро, все одно, чи він пише в «Галічанині» чи «Дѣл-і», тій дійсній офіцині Маркова.

Кілька слів про Копітара і Караджіча.

Сими днями два братні славянські народи, Словінці і Серби почили память своїх великих мужів Копітара і Караджіча, перенесенем їх тлінних останків на рідну землю з столиці наддунайської.

На честь сю заслугують безперечно оба ті мужі. Сеж великани славянські, се мужі науки і праці, що прославили не тільки імена своїх народів але й цілого славянства, а роботою своєю і наукою дали підвалину наукам славянських язиків і вказали гідний примір наслідування прочим западним Славянам.

Вартоломей Копітар, о котрім земляк его Косескі виражає ся:

V zbor učenih — vedi slava —
Stopi moder, bistra glava,
Vse jezike sveta zna. —

не мало набідив ся з малку; без родичів, без рідні ховав ся і тільки завдяки пізнійшій помочи гр. Зоїса покінчив він науки і дістав ся до Відня. Туди пішов молодий, но горячий і великими засобами умістностей вишосажений Копітар, щоби в столиці австрійської держави, в центрі наук потрудити ся в користь словінського на-

рода і цілого славянства. До Відня прибув він в епоці Метерніха в 1808 році, де щасливо заняв для своїх цілей відповідне становище. Став урядником надвornoї бібліотеки а іменно цензором славянських, новогрецьких і румунських творів. На такім становищі мав добру нагоду посвятити ся студиям над славянщиною. Знаменитою роботою обдарував він славянщину своїми виданнями старославянських пам'яток а предовеім «Glagolita Clozianus». По надто маємо много его меньших творів, як граматика словінського язика — і бистрих критик. Сли би хотіли ми зчислити всю его літературно-наукову роботу, то мусіли би добути всі тодішні віденьські часописи, а предовеім віденьські річники літературні. Майже не було тоді письма у Відні, при котрім Копітар не був би співробітником, а літературні річники віденьські не тільки що двигав на своїх плечах але майже зробив був з них орган західних Славян.

Роботи своєї не обмежував Копітар на виключно літературно-наукові праці. Віденьська академія наук зачисляє Копітара до своїх основателів, бож він був одним з 12 мужів, що в 1837 році слали меморіал до цісаря Фердинанда за основанем у Відні Академії наук і умістностей. Се бажанє Копітара сповнило ся, але не сповнило ся друге его найгорячийше бажанє, котрим домагав ся основаня у Відні центральної академії славянської, що стояла би на

чолі всіх прочих славянських академій, не виключаючи і петербурскої.

Не станула у Відні славянська академія, але труд Копітара не пішов марно. Пятого року по смерті Копітара основано у Відні (1849) катедру славистики, котру обняв ученик его Франц Мікльосіч. Так стало ся, що з діяльності Копітара користали не тільки его земляки Словінці але ціла славянщина а головно Серби, котрим виключно Копітар виховав їх славного Вука Караджіча.

Вук Стефанович Караджіч прибув в 1810 році до Відня, щоби там шукати лікарської помочи для поратования свого слабого здоров'я. Прибувши до Відня не знав Караджіч на стілько язика німецького, щоби заробити собі на удержанє, тож майже з konieczности став писати по сербски. Копітар був тоді цензором сербських дневників, що виходили у Відні. В однім артикулі сербського дневника подібав Копітар чисто народний язик сербський. Копітар дуже утішив ся тим, що найшов ся прецінь чоловік, котрий позбув ся мішанини церковно-російсько-сербської. Автором артикулу був Караджіч. Артикул сей зближив обох тих мужів до себе.

Зближенє те мало дуже великі наслідки для Караджіча і его народу.

За намовою і під проводом Копітара видав Караджіч перший збір народних пісень сербських.

Вісти політичні.

Довго очікуване пояснене становища кат. сторонництва німецького наступило на зборах в Лінцу. Збори відкрив п. Ебенгох промовою, в котрій зазначив, що причиною меншої, як би випадало, солідарності німецьких католиків з прочими Німцями є та обставина, що прочі Німці є занадано великими лібералами і що в часі своєї гегемонії топтали права Церкви і зневажали релігійні чувства своїх земляків. Девізою кат.-людового сторонництва є заведення національного супокою в державі, щоби тим краще віддати ся суспільній роботі в користь найширших верств населення під окликом: За Бога, Цісаря і Вітчизну! Зараз по промові вручено п. Ебенгохови ордер св. Григорія, почім забрав голос бар. Діпавлі.

Язикові розпорядження — говорив Діпавлі — стали причиною нещасного положення політичного. Дятого він виступив з своїм язиковим внесеном, щоби через се знайти дорогу до привернення національного мира. Робив се з повною лояльністю для більшости. В своїм внесенню не домагав ся він попереднього знесення язикових розпоряджень, заким дотичний язиковий закон буде ухвалений, бо тоді на місце німецької наступила би чеська обструкція. Хоть в его внесенню знаходять ся слова «в цілі знесення язикових розпоряджень», то можуть всі сторонництва, для котрих то становить камінь преткновения, голосувати против тих слів, коби тільки згодили ся на вибір комісії. На закид, що внесення его противить ся основам автономії, відповідає, що Рада державна повинна ухвалити тільки рами закону, а сойм їх виповнити. Однак в тих рамах повинні бути такі приписи, котрі з гори заборонили би оборону меншостям.

Дальше полемізував Діпавлі з чеською прасою, виражаючи ся, що она веде більшість на бездорожжя. Чеська праса не повинна звати его сторонництво «зрадниками» за те, що хоче погодити народи і сотворити здорові умови роботи. Вискажи, що «Молодочехи є панями більшости, виходять тільки ворогам на пожиток.» «Сли для Німців-католиків нема тепер місця в нинішній більшости, то для тої більшости нема місця в Австрії». Поодинокі нації мусять понести малі жертви на річ цілости, тоді усуне ся національні незгоди. Сли теперішня більшість не стане на таким становищі, то нема посеред неї місця для німецьких католиків, котрі разом з клубами більшости стоять на основі адреси, то значить: *є за рівноправністю народів і розширенням автономії.*

Про становище правительства виразив ся Діпавлі, що оно не старає ся посісти довіря більшости і катол.-людового клубу німецького; що спізнило ся з ініціативою в справі чесько-

котрі привитано з великим признанем. Від тепер працював Караджіч дальше на тім полі.

Пускав ся з Відня в часті подорожі по Сербії і Хорваті, збираючи всякі народні твори. Результатом тої праці було видавництво шістьох томів народних пісень. Крім сего видав Караджіч словник сербського язика, до котрого Копітар додав латинське і німецьке толковане. Словник сей мав за основу чисто народний язик. Для цілковитого уґрунтування народного язика впровадив Караджіч відповідну до вивовору правопис.

Основою его правописи є правило, що треба писати так, як правильно має ся говорити. Та реформа була довго підозрюваною, що має на цілі ширення католицизму і союзу з Австрією. З тих причин супротивлявано ся їй в Сербії довго; увійшла она в життя доперва по смерті Караджіча.

Караджіч помер в Відні 1864 року.

Працям Караджіча завдячують днес Сербії і Хорваті зріст і розвій своєї літератури, свою теперішню мову літературну, оперту на герцогівинським говорі.

Прочі Славяни завдяки вказаному примірови Караджіча набрали і собі охоти до збирання скарбів людської поезії і звернули ся з своєю мовою і літературною роботою до народного жерела.

Зл. Ів. Дейор.

німецької угоди, котра вчаснійше роблена була би удала ся, що не удало ся єму дати ради трудностям парламентарної ситуації, що мало нещасливу руку в веденню державних справ. В виду такого стану річий католицьке сторонництво не має охоти стати правительственным сторонництвом і в будучности наміряє зайняти супроти правительства предметове становище, осуджуючи кожде предложене правительства після власного погляду.

Фінансова господарка також не припала до вподоби Діпавлю. В справі угорської угоди сторонництво его не позволить Угорщині визискувати Австрію, а крім сего буде домагати ся рішучо знесення транспорту млива з Угорщини вже від початку 1898 року. Угорщина, говорив дальше Діпавлі — так нас у всім опанувала, що ми на кождім полі є тільки визискувані нею. До борби освободження ся з угорського ярма треба узброїти ся сильно.

Про поєдинок ґр. Баденього згадав також Діпавлі заявляючи, що в виду знесення слідства через цісаря і абсолюції св. Отця і упокорення ся ґр. Баденього перед церквою, сторонництво католицьке не мало вже в тій справі нічого до ділання. Бесіду свою закінчив Діпавлі покликом до свого сторонництва, щоби витривало дальше при своїх католицьких основах.

«Reichswehr» обговорює поведене Діпавлю в Лінцу, що станув на німецько-австрійським становищі. На основі ідеї німецько-австрійської може меншість знайти точку опору в більшости і в ній помістити ся. Правительство не може всілякому сторонництву віддати ся на услуги. Инакше задивлює ся знов «N. W. Tagbl.». Після неґо бесіда Діпавлю не містить в собі нічого такого, на що могло би оперти ся правительство, Чехи або й Німці. Тим послідним навіть не увзгляднив їх чувств національних. Була то тільки оборона, звернена під адресою Чехів. «Oester. Volksblatt», уважає, що католицька партія мимо всего приступить до Німців з причини, що поступоване більшости і правительства не ступає рівнобійно до бажань католиків. На вічу антисемітів в Леопольштаді освідчив кн. Ліхтенштайн, що кат. сторонництво людське сповнило блуд, але тепер заверне з дороги манівців, і тим способом наступить з'єднання німецьких партій.

З ради державної. На засіданні 12. с. м. зложило правительство внесення про провізоричну угоду з Угорщиною по кінці 31. грудня 1898. Міністер фінансів зістає уповажнений заключити потрібний договір з австро-угорським банком, а правительство до відповідного договору з угорським правительством в справі державного довгу в згаданім банку. Управління повисших справ увійде в життя під умовою, що в Угорщині такі самі постанови одержуть обов'язуючу силу. Перед приступленням до дневного порядку вніс п. Бегайм, щоби відчитати 138 петицій з Горішньої Австрії проти язикових розпоряджень. Палата відкинула се внесення, в наслідок того прийшло до великого крику і замішання. Потім запитував пос. Рус, як се могло стати ся, що реферату квотової депутації, зложеного ще 3 мая, не предложено парламентові до тепер і заявив, що доки того реферату не подасть ся палаті до відомости, доти не вільно розпочинати дискусії над пропозиціями о угодній провізорії. На се відповів віцепр. Абрагамович, що дасть відповідь при кінці засідання. Відтак відбувала ся дальша дискусія над елементарними нещастями. Під кінець засідання внесло правительство проєкт закону о податку від транспортів, від цукру і проєкт закону, силою котрого картелі що до спродажи певних артикулів живности, будуть піддані під дозір держави.

Абсінську твердиню Касалю, котру Італія мала відступити англо-єгипетському правительству, висаджено ненадійно у воздух.

Новинки.

— *Стипендії.* Виділ краєвий оповістив конкурс на слідуєчі стипендії: З фундації архикн. Рудольфа для учеників шкіл реальних, з фундації архикн. Кароля Людвика для студентів права на університеті львівським, з фундації Людвика з ґр. Борковських Незабитовської для учеників шкіл середніх і висших, з фонд. Теодора Папроцького

для учеників шкіл публичних в краю, з запису кн. Івана Кухарського для учеників школи рільничої в Дублянах, з фонд. Іполита Чайковського для молодіжи імен Чайковських або Городиских, з фундації шляхти бувшого округу рясівського, з фонд. ім. Якова Навратіля для ученика шкіл середніх, сина почтмайстра, з фонд. Сабіні з Павліковських Коржельницької для двох учеників походячих із шляхти, учащих до публичних завед. наук в краю, з фонд. ім. Матера Калліра для уродженого в Галичині ученика без різниці віроіспов. і стану, з фонд. Йоєля Біра для учеників мейсе. віроісповід. гімназистів і реалістів. Надто намістництво розписало конкурс на стипендії з фонд. Петра Венцлавського для академиків. Речинець подань о всі стипендії до 15 падолиста.

— *Доцентури на університеті.* Міністер віроісповідань і просвіти затвердив ухвалу професорів зглядом допущення примаря краєвого шпиталю у Львові дра Оскара Відмана, яко приватного доцента патології спеціальної і терапії недуг внутрішніх, а також ад'юнкта школи ветеринарії і кутя коний у Львові дра Густава Пйотровського, яко приватного доцента фізіології на відділі лікарським львівського університету.

— *Женщини на університетах в Австрії.* Симі днями увійшло в життя розпорядження міністра просвіти, видане в марті с. р., на підставі котрого женщины стали допущені яко звичайні і надзвичайні слухательки філософичного відділу. Від звичайної слухательки вимагає ся скінченого 18-го року життя, австрійського горожанства і іспиту зрілості в одній з державних гімназій або иншого рівнорядного заграничного заведення. Від надзвичайних слухательок вимагає ся лише іспиту зрілості, але мусять записати ся що найменше на 10 годин тижнево. До вписів на віденським філософичнім відділі зголосило ся дуже много женщин з Росії, однак канцелярія деканату мусіла їм відказати прийняття задля браку вимаганих умов.

— *П. Купчанко* — пише Przegląd Wszechpolski — буковинський Русин і російський тайний агент, видає у Відні газетку для дітей п. з. *Вісничок для руских дітейок.* Тепер доносить він галицьким і буковинським читателям, що газетку его запернумеровано для царської доньки Ольги. Позаяк мала княжна числить доперва 1½ року і газетку читати не буде, орган п. Купчанка буде призначений певно до иншого ужитку достойної пренумераторки.

— *Львівський університет* валить ся! Такий оклик роздає ся послідніми днями по Львові. Як звісно, будинок університету є старою рудею монастиря оо. Тринітарів, вивалених ще за цісаря Йосифа II. В послідних роках говорено вправді щось о репарації сего будинку, о будові нового їмаху, але все те скінчило ся на словах. Тимчасом до університету небезпечно навіть ввійти, бо в декотрих саях прямо пукать і валять ся стелі, а один професор мусів перервати виклад і винести ся з салі перед небезпечністю. Пора би вже подумати поважно о сій найвисшій в краю научній інституції, особливо коли для звичайних шкіл народних у Львові побудовано вже величаві їмахи.

— *Людодіство* — як пише один французький учений в часописи Journal des Debats — у диких народів впливає переважно з благородних чувств, если вже не з чистої любові ближнього. У Тибетанців пожиране старих людей є найбільшим доказом поважання для них. Кукумуси в полудневій Америці їдять своїх ближніх в тім переконанню, що в жолудку буде їм тепліше ніж в зимнім гробі. Цікавий сей учений нагадує одного східного монарха, хотрий на закид, що своїх підданих обтяжає занадто великими податками, відповів: «Хочу їх учинити щасливими; чим більше будуть убогими, тим скорше доблять ся раю Магомета».

— *Осторога.* З австрійського консуляту в Монреалю в Канаді прийшли письма до нашого міністерства справ заграничних в справі еміграції наших галицьких і буковинських селян до Канади. Сказано там, що наших емігрантів прийшло в Канаду багато. Але між ними є люди, котрі, як заплащать дорогу, то остають ся без гроша. Они думали, що канадійське правительство дасть їм гроші і на уряджене господарства; тимчасом правительство не дає. І так тепер живе у Вінніпегу 50 руских родин від січня сего року на кошті державний, бо не може без гроша рушити ся на фарми. Обдурили їх гамбурські агенти пустими обіцянками — і тепер люди бідують. Тому треба емігрантам виразно сказати, що коли не мають грошей не лиш на дорогу, але і на загосподароване, то нехай не вагаться їхати. На загосподароване і прожиток в першій році потрібно найменше 350 доларів (около 900 зр.). Найліпший час до еміграції від цвітня до липня, а в осени або в зимі зовсім не вигідно і просто непотрібно виїжджати, хто не хоче в Канаді дармо великі гроші викидати на життя, а не може вижити. Тоді в Канаді ніхто на господарства не вибирає ся і о роботу трудно.

— **Безпечна мошонка.** До львівської поліції припроваджено оноді Яна Христмана, панка, що жив з ласки своєї любки. Але видко удержане, яке давала йому жертволюбива суджена, не вистарчало для него, коли приятелька її віддала сего панка до поліції, обжалувуючи, що украв їй 6 корон. Підчас слідства пан Ян нагло змінив ся дуже і ослаб, так що трохи не зімлів. Але зараз показало ся, що сей об'яв не походить із сорому, але з відси, що обжалований з боязни, що би не найшли при нїм украдених 6 корон, сховав їх до — жолудка. Жолудок якийсь не дуже противив ся проти сего, що ужито єго місто мошонки, бо властитель єго сидить цілком здоров в арешті.

— **Чому ми бідні?** До пояснення, чому мазурскі селяни уступають скорше в своїх культурних і політичних змаганнях ніж наш руский мужик, може між иньшим послужити слідуєча, у нас не була проява. До рязівської гімназії вписалось сего року 802 учеників, між котрими самих селянських синів є до 600! Справді мужицка гімназія, а се тим відраднійше, що жидів там мож начислити небільш п'ятдесятки, коли противно у нас не то що селянських синів по школах мало, але число жидів далеко їх перевиснає. Показує ся, що мазури знають добре, що значить наука і користають ліпше із середніх шкіль. Ось де причина, чому у нас нашу сьвітську інтелігенцію перелічити можна уся за дві-три години і чому у нас так мало сьвітських людей, що відчувують недолі народи і єго потреби. Правда і се, що мазурским батькам пособляють багато польські парохі, котрі ні одній талановитій дитині не дають згинуті в темноті і не жалують нічого, щоби лиш її випхати на людей, на що знов відмінне матеріяльне положенє руского сьвященника не все позваляє. А прецінь і у нас можна би ще багато зробити, та не ма охоти і доброї волі. Таж і у нас були часи, коли сьвященники дуже часто по при своїх синах виховали і здібну селянську дитину. Тепер иньші часи настали, часи пановання жидів: в торговлі, школі, політиці, а навіть декуди по урядах. А руский наріч чисельно в краю найсильнійший стоїть далеко по заду!

— **Ніч в товаристві тигра.** Головні місцевости на острові Джава, там, де не заложено ще зелізних доріг, получені адаменито із собою дорогами. Для безпеки подорожних, особливо Европійців, котрі задля великої спеки в день звикли по найбільше подорожувати в нічних годинах, побудовано вздовж тих доріг, в відступах на одну англійську милю, доми безпеки. За кожним таким домом є уладжена лапка на тигрів, що повстає з ліжковатої, шість до вісім метрів глибокої ями. «В дорозі із Самаранг до Амбаранті, кріпостної місцевости на самій середині острова», оповідає один подорожний, «по цілонічній томлячій їзді верхом, дістав ся я досвіта до одного домка безпеки, що стояв біля одного села на узгір'ю. Заким вступив я до середини, роздав ся напрасно голосний крик поза домом; я удав ся чим скорше туди і побачив всіх сторожів безпеки, як серед страшного крику; з переляканими лицами обступили одну отверту яму а на її дні побачив я великого тигра і одного Джаванина. В вузкій просторі ями сиділи они недвижимо один попри другім. За мою радою принесли сейчас з дому кріпку сїт і закинули тигрови на голову і жадоб, підчас коли спущено до ями драбину і кликано на Джаванина, щоби вилазив. Однакж бідачиско не рушив ані одним членом, але здевелілий витріщив широко перелякані очі на свого страшного сусіда, так що доперва силою добуто єго на верх. Коли з перестрахи отямив ся, оповів нам, що вечером перед тим вийшов із свого села відвідати свою любку, котра мешкала зараз недалеко дому безпеки. В темряві віддай збив ся він здороги і попав на місце за домом, де нечаяно стратив почву під ногами і провалив ся на якийсь мягкий предмет. По запаху, на свій превеликий страх, пізнав нещасний тигра. Але звірюка була рівнож перестрашена тягаром, що упав їй на голову, бо ані не рухнула ся з місця. Так провели чоловік і звір неповоротно, один тісно коло другого, цілу ніч. Кождої хвили надів ся він, що тигр кине ся на него і розшарпає; вкінці не міг зовсім мислити. Коли сторожа приготовила з рогами для цілковито вичерпаного молодця постіль і він зняв з голови своє накривало, побачили ми на превелике здивованє, що довге волосє ледви двайцятилітнього чоловіка наслідком смертельної тревоги побіліло як сніг».

— **Сніги і морози.** В північній Мораві і в горах Карету в Дальматії упали великі сніги, а тепер панують там острі морози. З Реки доносять, що оноді в місцевости Глян замерзло в лісі 11 робітників.

— **Від вінчання до гробу.** О сумнім випадку доносять газети з губернії вітебської в Росії. Кілька днів тому в Резентові відбуло ся весіле якогось Казриля Грікмана з панною Вайншток з Вишкова. На весілі з'їхали ся численні гості, а по вінчанню кількох молодих людей забажало устроїти прогулку до ліса, положеного по другій стороні місцевої ріки. В тій цілі приготовлено човна. Ледви однакж один човен, разом з 12 особами а між ними і новоповінчаною парою відплинув о яких 60 кроків від берега, коли дістав ся на вир і в одній хвили перевернувся. Двох, що вміли пливати, о власних силах щасливо добили ся до берега, а дві жінки, вхопивши ся переверненого човна, змогли удержувати ся на поверхності води, доки не надплинув їм в поміч другий човен. П'ятого вратував від неминучої смерті жовнір, котрий з нараженєм власного життя скочив до води і витягнув щасливо тонучого. Прочих сім осіб, а в їх числі і молода жінка, помімо скорої допомоги найшли смерть у філах води.

— **Подяка.** Виділ товариства «Шкільна поміч в Станиславові» складає отсім пролюдну подяку Вп. Добродіям, котрі від чотирох літ істнованія товариства щедро єго допомагають і в сім році шкільним жертвували на цілі товариства значні запомоги. Іменно складає виділ сердечну подяку Єго Еміненції Кардиналові Сильвестрови Сембратовичеві за дар 25 зр.; Раді міста Станиславова за жертву 50 зр.; Раді повітової стан. за дар 10 зр.; Касі опадности стан. за дар 30 зр.; Банкови міщанському стан. за жертву 15 зр.; Впр. о. др. Іванови Гробельському за жертву 50 зр. Високопр. Отцям Крилошанам: В. Фадиевичеві, І. Литвиновичеві, С. Ткачунікові, С. Торонському. Препод. Отцям: К. Куницькому, І. Порайкові, В. Диминському, П. Гілеві, Й. Кисилевському, Н. Кумановському, М. Вальницькому, А. Струтинському, Л. Січинському, В. Матюкові, М. Соневицькому, С. Яримовичеві, С. Левицькому, М. Яцикевичеві, І. Чмолі, І. Охримовичеві, Н. Бачинському, Гн. Поповичеві, З. Шепаровичеві, Т. Добрянському, Д. Вакулинському, П. Ступницькому, Й. Домбчевському. ВПоважаним: Володимирові і Ользі Левицким в Винниках, Ізидорові і Йосифі Ткачевичам в Кошицях, Д-рови Іванови і Бригіді Яхнам, Адріанови і Андрієви Соневицким з Буковини, М. Цурковській, Др. М. Козюбі, С. Витошинській, П. Мостовичеві, Н. Морозови, С. Скороботому, С. Веберови, Р. Заклинському, В. Ткачевичеві, В. Маслякові, Й. Струтинському, Ем. Кушиковій, Т. Навроцькій, С. Величковській, М. Якубів, Т. Маршалюкові, С. Петрикові, Д. Дутчакові, В. Антоновичеві, Т. Стахевичеві, П. Тишецькому, Г. Новіцькому, Й. Гурикові, Й. Кульчицькому, К. Рогозинському, К. Вейтховському, І. Данкевичеві, Е. Якубовичеві, П. Кумановському, Др. Ф. Сембратовичеві, І. Туркевичеві, Л. Гузарови.

Складаючи ВП. Добродіям іменем убогої рускої молодіжї всіх шкіль станиславівських сердечну подяку, просить виділ пересилати в будучности ласкаві жертви на руки Николи Мороза, учителя при ц. к. семінарії учительській. Станиславів дня 10. вересня 1897. — *Омельян Абрисовський*, голова товариства; *Андрій Шагнович*, писар.

— **Ц. к. дирекция залізниць державних оповіщує:**

Ч. 52255/V. Дотеперішну назву стації «Фрайлянг» змінено з днем 1. жовтня 1897 на «Тіріц».

Ч. 54770/V. З днем 1. жовтня с. р. отворено на шляху Відень-Егер поміж стаціями Вітіє і Шварценав перестанок Ексенбах для руху особового і пакункового.

Ч. 54834/V. Дня 22. вересня с. р. передано до прилюдного ужитку шлях Моджан-Добріш і Позар-Айле яко части залізничі льокальної Моджан-Черчан зі стаціями Кенігсаль, Вран, Чісовец, Мнішек, Найдорф-Лечіц, Квін-Граціц, Добріш, Айле, Тросова-Механіц і перестанками Явор, Бойов, Мокроват і Штайнігерфур.

Ч. 56442/M. Перестанок особовий «Ростіц», лежачий на шляху Трібіц-Просніц, замкнено на час від 1. жовтня с. р. до 30. цвѣтня 1898 включно.

Ч. 56297/VI. додаток до обовязуючих від 1. серпня 1896 до додатку регуляцій тарифу для перевозу осіб, пакунків, посилок експортних і псів в руху льокальним ц. к. австр. залізниць державних. — Згаданий додаток обіймає доповненя головної тарифи і увійде в жите з днем отвореня руху на шляхах Берави-Душнік, взглядно Ходорів-Підвисоке. — Сей додаток тарифовий можна дістати в ц. к. Дирекциях залізниць державних і в стаціях по ціні 5 кр. а. в.

Ч. 56378/VI. Австро-угорско-російський звязок залізничий. — З днем 3. (15.) жовтня 1897 увійде в жите додаток І. до тарифи товарової

часті І. розділ А. і додаток II. до часті І. розділ Б.

Вісти з Еп. Перемискої.

В пропозицію на Старе місто прийняті оо.: І. Теофіл Турчманович дек. і парох в Рипяні, П. Киприян Ясеницький парох в Балигороді і Ш. Константин Грицикевич парох в Потоці великім. — Презенту на Дрогомишль дек. яворівського дістав о. Николай Осідач. Іменовані оо.: Мих. Миколаєвич дійстним деканом сокальським а Мих. Матковський ординариятским комісарем шкільним для деканата горожанського. — Бідзнаки крилошанські одержали оо.: Сильвестер Копистанський парох в Сущині великої, Іван Мацієвич парох в Воютич і Мих. Миколаєвич декан сокальський. — До канонічної інституції вивані оо.: Ілія Крайчик на Будиння і Савин Кмикевич на Боберку. — Сотрудництво в Дахнові дістав о. Вас. Клиш.

ВІСТИ ЕКОНОМІЧНІ І СТАТИСТИЧНІ.

В товаристві взаїмних обезпечень «Дністер» прибуло в місяці вересня с. р. 6,827 важних поліс на 3,204,443 зр. обезпеченої вартости з премією 28,533 зр. 62 кр. Разом від 1. січня с. р. до кінця III. кварталу було 40,174 поліс на суму 21,449,875 зр. в. а. з премією 182,394 зр. 08 кр. Попереднього року було в тім самім часі 30,976 обезпечень в сумі 16,923,209 зр. обезпеченої вартости з премією 143,416 зр. 84 кр., а в першім році 8,308 поліс вартости 5,714,088 зр. з премією 44,314 зр. 39 кр.

Шкід було в вересні 94 случаїв, а разом від початку с. р. 375 шкід, з котрих виплачено 334 до кінця вересня і 25 в перших днях жовтня; 6 відшкодовань (в сумі загальній 924 зр.) на разі з причин правних здержано, а 10 шкід лучивших ся при кінці вересня є в ліквідації.

Сума всіх шкід до кінця вересня с. р. вносить brutto 89,275 зр. з чого відтруттивши частє реасекуровану остає ся на власний рахунок 44,650 зр. В попереднім році до кінця вересня було 320 шкід в сумі 93,046 зр. а в тім на 40,898 зр. на власний рахунок.

Фонд резервовий з днем 30. вересня с. р. вносить 68,752 зр. 61 кр. і улькований в цілости в цінних паперах (пупілярних).

ПОСМЕРТНІ ✕ ВІСТИ.

О. Іван Івасівна, парох з Малкович, упокоїв ся скоропостижно на удар серця дня 8. н. ст. жовтня в 45 році жита, а в 19-ім сьвященства.

Телеграми.

Відень 13. жовтня. Польська гімназія в Цешині одержала право публичности на шкільний рік 1897/8.

Відень 13. жовтня. На дневнім порядку в парламенті стоїть днес справа обжалованя міністрів.

Берлін 13. жовтня. Народно-ліберальна партия в Соймі поставить внесене о знесенє посольства пруского при апостольській столиці, за уступ в енцикліці папській о евангелицкім віроісповіданню.

Кобург 13. жовтня. Цар і цариця прибули тут і забавлять через два дни.

Рим 13. жовтня. Розв'язано тут одно товариство соціалістичне. З забраних паперів пересвідчено ся, що основателем того товариства був Ачіяріто, зв'язний з замаху на жите короля. Розв'язанє наступило по причині забурень, які відбули ся в Римі з нагоди нового обчислення доходного податку. Оклик до забурень дали ремісники і купці. Позамкнули склепи і варстати. Уряджено похід улицями з криками. На поліцію кидаю камінями. Виступило військо. Товпи кидали на него камінем, а хтось вистрілив. Військо по триразовім упімненню ударило на товпи. Чотирох вахмайстрів і трох вояків ранено, по стороні люду упав один чоловік, трох ранено, а 20 увязнено. Коли такі сцени відбували ся на улиці, міністер приймав депутацію купців і розуміє ся, обіцяв знести нове обчисленє податку доходного. Військо удержує патролі в місті.

Екстракт шпильковий.

Теч та розприскувана в комнаті ділає знаменитона відвісьжене воздуха.

Ціна флашки 40 кр.

Розпиляч до того 30 кр.

Головний склад в аптиці

161 72-9

Жигм. Рукера

під „Срібним орлом“ у Львові.

Цінник львівської палати торговельної і промислової.

Львів дня 12. жовтня 1897.

I. Акції за штуку.

Зеліз. г. Кар. Людв. по 200 зл. мк.	215	—	218	—
Зеліз. Львів-Черн.-Ясси по 200 зл. вальсрбл.	282	—	285	—
Банку гіпот. гал. по 200 зл. в. а.	380	—	390	—
„ кред. гал. по 200 зл. в. ав.	—	—	210	—
Гарбарні в Ряшеві по 200 зл. в. ав.	200	—	210	—
Фабрики вагонів в Сяноку перед тим Лпінського по 500 кор. в. ав.	250	—	260	—

II. Листи заставні за 100 зл. в. ав.

Банку гіп. г. 5% в. ав. з 10% пр.	110	20	110	90
„ „ 4 1/2% „ льос в 50 л.	100	—	100	70
„ „ 4% „ в 601 по 200 К.	96	70	97	40
„ краєв. 4 1/2% в. ав. льос в 51 л.	100	50	101	20
„ „ 4% в. ав. льос в 57 л.	97	50	98	20
Тов. кред. гал. земс. 4% (першаеміс.).	97	80	98	50
„ „ гал. 4% льос в 41 1/2 літ	97	50	98	20
„ „ „ 4% „ в 56 літ	97	10	97	80

III. Обліги за 100 зл.

Гал. фонду пропінца. 4% в. ав.	97	80	98	50
Буков. „ 5% „	102	75	—	—
Комунальні Банку кр. 5% (2 ем.).	102	10	102	80
„ „ 4 1/2% (3 ем.).	100	10	100	80
Зелізниця льокальні 4% по 200 кр.	96	50	97	20
Позички краєв. 6% ва. з року 1873	103	—	—	—
„ „ 4% „ 1891	—	—	—	—
„ „ 4% по 200 кор. з р. 1893	97	80	98	50
„ м. Львова 4% по 200 кор.	97	—	97	70

IV. Льоси.

Міста Кракова	25	25	27	25
„ Станиславова	42	—	—	—

V. Монети:

Дукат цсарський	5	62	5	72
Наполеондор	9	49	9	59
Пів-імпериял	9	55	—	—
Рубель російський срібний	1	20	1	25
„ паперовий	127	50	128	50
100 марок німецьких	58	55	59	—

Розклад їзди поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го жовтня 1897.

(Приїзд і від'їзд поданий після часу середно-європейського).

Поїзд		до Львова	Поїзд		зі Львова
посп.	особ.		посп.	особ.	
приходить о годині			відходить о годині		
		7:30 з Іцкан	6:00		до Підволочиск з голови двірця
		7:50 „ Янова	6:10		„ Іцкан
		7:52 „ Тернополя на Підзамче	6:15		„ Підволочиск з Підзамча
		8:05 „ Лавочного		6:45	„ Іцкан
		8:15 „ Тернополя і Бродів на головний дворець	8:40		„ Кракова
		8:25 „ Сокаля		8:50	„ Янова, Калуша, Хирова
		9:10 „ Кракова		9:20	„ Сокаля
		10:35 „ Ярослав		9:25	„ Підволочиск з головного двірця
		1:15 „ Янова		10:05	„ з Підзамча
		1:30 „ Кракова		10:27	„ Іцкан
		1:40 „ Скольного Стрия, Калуша, Хирова		10:45	„ Підволочиск з головного двірця
		1:50 „ Черновець		1:55	„ з Підзамча
		2:15 „ Підволочиск на Підзамче	1:55		„ Черновець
		2:30 „ „ головний дворець	2:08		„ Кракова
		5:25 „ Сокаля	2:40		„ Стрия
		5:35 „ Підволочиск на Підзамче	2:50		„ Ярослав
		5:45 „ Іцкан		3:05	
				4:40	
Ніч			Ніч		
		3:04 з Підволочиск на Підзамче	4:40		до Кракова
		3:30 „ „ головний дворець	5:20		„ Лавочного
		5:10 „ Кракова	6:24		„ Янова лиш в будні дни
		6:00 „ Підволочиск на головний дворець	6:45		„ Кракова
		6:55 „ Кракова	7:05		„ Сокаля
		8:45 „ Іцкан, Бергомету з виїзком понеділка	7:25		„ Тернополя з головного двірця
		9:10 „ Кракова	7:30		„ Лавочного
		9:30 „ Підволочиск на Підзамче	7:47		„ Тернополя з Підзамча
		9:43 „ Іцкан	7:48		„ Янова
		9:50 „ Підволочиск на головний дворець	10:30		„ Іцкан
		10:00 „ Стрия, Хирова	10:50		„ Кракова
		10:20 „ Лавочного	11:00		„ Підволочиск з головного двірця
		12:10 „	11:37		„ з Підзамча

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.

Галицький Банк кредитовий

почавши від 1 лютого 1890 видає

4% АСИГНАТИ КАСОВІ

з 30-дневним виповідженєм і

3 1/2% АСИГНАТИ КАСОВІ

з 8-дневним виповідженєм,

а всі інші находячі ся в обігу 4 1/2% Асигнати касові з 90-дневним виповідженєм будуть опроцентовані почавши від дня 1 мая 1890 по 4% з 30-днев. речинцем виповідження.

Львів, дня 31 січня 1890.

Дирекція.

АГЕНЦИЯ ЧАСОПИСИЙ

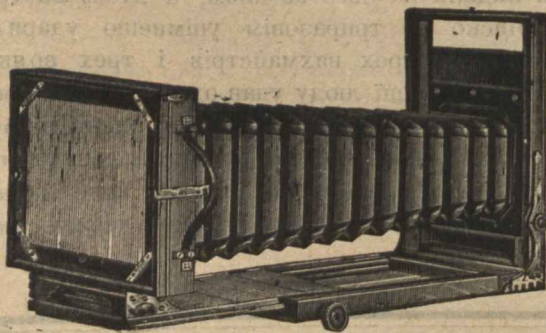
А. ЛЯНДОВСКОГО

у Львові, Пасаж Гавсмана (Гранд-Готель)

приймає передплату на всі часописи у всяких языках і доставляє їх до дому без всякої доплати.

Перший християнський

ново отворений склад апаратів і всіляких приборів

до заводової фотографії і для П. аматорів поручає низше цін усіх фірмах краєвих і заграничних. Апарати від 6—250 зр. на складі. — Висилка на провінцію відвортною поштою виконує ся. — Найбільший і найдешевший склад всьляких приборів до фотографії. На жаданє ви позичає ся апарати до величкости 24:30 (за винагородою 2% вартости апарату) з об'єктивами Voigtländer'a, Steinheil'a, Göerz'a і т. д.

Едмунд Бродковский

Львів, ул. Баторого 22.

131 21—140

Фр. Іхньовский

(з Кракова)

у Львові, ул. Батория ч. 6.

Поручає звісні з доброти а не уступаючі в смаку праским шинки, краєні і сїкани ковбаси, і всякі інші вироби входячі в область масаретва.

Товари виробляє з сьвіжого і чистого мяса.

Висилка на провінцію зі значним рабатов, котру виконує ся відвортно. 124 18—20

Фр. Іхньовский, ул. Батория ч. 6.

Спеціаліст обуви непромакаючої власного винайдення!

ІВАН ЯРИМОВИЧ

СКЛАД і РУКОДІЛЬНЯ

обуви мужескої, дамської і для дітей

у Львові, площа Бернадинська число 10.

ас честь повідомити отсім Вп. Публику, що виробляє ОБУВЕ НЕПРОМАКАЮЧЕ власного винайдення, з всякого рода шкір, як: Обуве мужеске і дамске, також чоботи з холявами тревалі, надмірно легкі і по цінах дуже приступних. — Також приймає до відновлення і направи кальоші і Плащі кавчукові, всякі гумові приряди як також зельованя обуви кавчуком. — Всякі замісцеві замовлення виконує в можливо як найкоротшім часі. — Дякуючи за дотеперішні ласкаві вагляди, і поручаючись на дальше, остаю з глубоким поважанєм

139 11—140

Іван Яримович.

Спеціаліст до направи кальоші і плащів кавчукових.

Вже появиля ся з друку РУСКА КУХАРКА

або

Школа вареня по руски

містить 41 знаменитих зуп.

Всі печені, які тільки можливі: Волові, баранячі вепрові і т. д.

Байцоване шинок, роблене знаменитих кишок і ковбас і т. п.

Мучні і яєчні страви

Блини — Пизи і т. п.

Знамениті рускі широгі печені з сиром, капустою і т. п.

Роблене вкусного набілу і т. п.

Все в рускій мові.

Ціна 70 кр.

По надісланю переказом 76 кр. висилає франко Друкарня народова Ст. Манецкого і Спілка, Львів. Готель Жоржа.

143 ЦЕРАТИ 16-36

в великім виборі дивани, хідники, напи, портієри, матерії на меблі, всілякі обитя повозові і сукна поручає найдешевше

Стефанія Вишиньска

Львів, Коперника 16.

1000

туток цигаретових за 1 зр. поручає фабри-ка туток

АНТОНІНИ МАЗУРКЕВИЧ

Львів, уліця Галицька число 12. Замавляючим 5.000 туток разом упаковане і відсилка franco.